

שאלות ותשובות

עבודת הגרשוני

שחיבר הרב הגאון הגדול המפורסם מופת הדור רבשכב"ה כמהו' גרשון אשכנזי
צ"ל והיה אורו וזרח בק"ק פרוסמיין והענא ומשם נתקבל לאב"ד ור"ט בק"ק
ניקלשפורג והמדינה, ואח"כ נתבקש לראש תפארת ישראל בקהלה מפוארה
אשר היתה עיר ואם בישראל ק"ק ווינא וכד נהפך משיש תפארתם וערבה
על שמחה והלכו בני ישראל לגולה והגאון הג"ל היה בתוך הבאים אז נתקבל
לאב"ד ור"ט מורה צדק בק"ק מיין ושם הרבין תורה ברבים והשקה טים מימי
של תורה לכל צמא. וגם היו רוב העולם רובא דמנכרא מרצים אליו בשאלות
כשולחני הזה שהכל מרצים אליו. והיו אותן השאלות ותשובתם בצידם נגזרים
עד היום הזה שבאו לבית הרפוס ע"י בנו האלוף הר"ר נתן יצ"ו ונרפס
בראשונה בעיר פרנקפורט דמיין. ומאשר שרבים צמאים לתורתו לכן הרפסנו
אותו שנית בלבו.

ועתה נדפס מחדש ברוב פאר והדר

בעיה"ק ירושלים תובכ"א

שנת תשמ"ה לפ"ק

דחוקה וצפיד אלו בתי שקטו כל הקטיוה
שהקטיו קעתן ברוחא וקעתן ברוחא ואין
מפרישן לטיבן מדעתו.

וחידי אותו הולד בקרובי בעל השני ובאמת
אסורים לו כמו שכתב הרמב"ם בפ"ו מהל'
איסורי ביאה והיה חסמים עם ע"ש.

ב"א ומילתא הפסק שפסק מהר"ו נכונה
על יסוד זה דכיון שאין הבעל השני
חייב במזונת של הולד אפ"י שהודה שבא
עליו. ע"כ יש לחוש לתקלה שיאמרו קמו
רבנן וכו' א"כ ממילא כשהבעל מודה שהולד
ממנו וכגון אם אמר שהוא רגיל תסוד אצלה
ותתנהג עמה כאיש עם אשתו וכיוצא בזה)
היה הודאת ב"ד כמאה עדים דמי ומייב
במזונת של הולד וכן פסק כשי"ע ס"ס צ"א
וא"כ אין לחוש לתקלה ואין להפרישם כלל
ואפילו לכתחלה נמי משיאן אותה ומסיעין
לכך משום מצוה דחינו במקום שיש לחוש
אם ימתין כ"ד חודש שילך לו ולא ישוב עוד
כי מצוה הוא שיכניסנה כמו שכתב מהר"ק
שודש קכ"ט ע"ש וממילא אין לחוש לתקלה
שיאמרו קמו רבנן במילתא וכו' כי לא חיישינן
לתקלה אלא דוקא כשאנו חייב במזונת בני'
דאז יש מקום לחלוק ולומר קמו רבנן וכו'
אבל לא במקום אחר.

ובד"ו לחסיד כל התלנות ועקשות מה סן דרבי
מהר"ו נלע"ד לומר שדעתו כדעת
הרמב"ם שכתב בחש"ו סי' מ"א אפ"י שנודע
שדאובן בא עליה אם אין ראובן מודה שהולד
ממנו אינו חייב לזון הולד כי י"ל כשם שזינתה
עם זה כך וכו' כמ"ש בפ' אלמנה לכה"נ לתר
לישנא ואין להוציא ממון מספק אפ"י שהיא
נאמנת והכשיר הולד אבל אם מודה שהולד
נאמנת מחוייב במזונתיו ע"ש כי האריך ועיין
ממנו מחוייב במזונתיו ע"ש ורא"כ הוא שפיר
במשכבות הנאונים סי' ט"ו ורא"כ הוא שפיר
יש לחוש בני' של מהר"ו שיאמרו קמו רבנן
וכו' דהא בעל השני לא אמר שהוא יודע
שהולד ממנו אלא אמר שבא עליה וא"כ אינו
חייב במזונת של אותו ולר כמו שכתבנו ואם
אינו חייב במזונת של אותו ולר יש לחוש
שמה תתעכר החלב וימות ברעב ולמה לא
הפרישם רבנן אלא ודאי קמו רבנן במלתא
רבנן ודאי הוא וחייב במזונתיו וע"כ ליכא
למיחש שמה תתעכר החלב וכו' וממילא
יפטרוה בלא חליצה כן יאמרו. ואין להם לומר
שמה הודה הבעל השני שהולד ממנו וחייב
במזונת כי הודאת ב"ד כמאה עדים דמי לענין
ממון אבל לא לענין חליצה. (אבל באמת זולת
חששא זו לא היינו מפרישן אותו כי י"ל
שתקנת דרבנן שלא ישא אדם מינקת חבירו
היינו דוקא ודאי מינקת חבירו אבל לא בספק
כמו בני' אפ"י שאינו חייב במזונת הולד)
וכיון דעיקר הדין שלא היינו מפרישן אותם
הוא מדה הדין רפיא כי באמת עיקר הטעם
שמה תתעכר החלב שייך הכא כיון שאינו
חייב במזונת אלא מפני הספק אין מוציאין
אותה ע"כ יש לחוש לתקלה אפילו לחששא

איברא איתא בתשובת הרשב"א הובא בבי
סי' י"ג וז"ל מסתברא אחר שיצאה
בגט צריכה להמתין ג' חדשים שהרי קטנה
שהשיאה אחיה ואמה הכל יודעים שיכולה
למאן ואפ"ה כל שיוצאה בגט צריכה להמתין
וכי"ש זו שיצא עליה קול והצרכת אותה גט
יאמרו קמו רבנן בקדושין וקדושין מעליא גט
ואפ"ה לא אצרכוה לאמתניו וכו' נמצאת
מצריכה כרוז וכו' וכההיא ד"פ החולץ עכ"ל
ונראה לכאורה שכונתו של הרשב"א הוא
שיש לחוש לשמא יאמרו קמו רבנן וכו' אע"פ
שמן הדין לא היה צריך לאשהו אבל לענין
אין משם ראייה כלל חדא דשאני התם והוה

הסכמת כבוד אדמו"ר הרב המאור הגאון הגדול מ"ה ג"י ע"ה ש"ה רשכב"ה כש"ת
מוח"ר יוסף שאול הלוי נאמחהן זאהן אכ"ד רפה ק"ק לבוב והגליל ג"י

כן הובא לפני איזה עלים מספר עבודת הגרשוני להגאון הגדול זקן יושב בישיבה
אחד מהשרים הראשונים רבינו הגדול מו"ה גרשון אשכנזי והנה לאשר זה רבות
בשנים אשר נרפס על כן עלה בלב המשותפים האברך המופלג מו"ה נתן טיבל
לעווין ג"י והרבני מו"ה שמעון אלעזר קוגיל ג"י להתחזיר ולהביא לבית הרפוס ובקשו
ממני לתת הסכמתו ע"ו והנה להלל ולפאר המחברת הלז דבר שפתים אך למותר ודי
לנו כמה שהעד העיד בנו הגאון בעל פנים מאירות חלק ג' סי' י"א ז"ל הנה ידיעה
להוי למכ"ת שוקני (היינו הגאון עבודת הגרשוני) היה לבו כלב ארי והיה סן חרופים
הראשונים בימי הגאון מו"ה העשיל ז"ל ומשנתו סדודה לו וכו' עכ"ל ודי לנו בעידותו
חזי מאן גברא רבא דקמטהיד עליו אמנם לגדור גדר בפני עושה לבל יהרסין
להעלות אותו שנית לבהר"פ משך עשרה שנים שאלתם רצויה והגני מבקש מאחב"י
אשר הסכן הסכימו מאז לסמוך ידי עושי צדק גם עתה יהיה לעזר מצד לקנות הספר
הלז בכסף מלא כי לא כהמון ספרי זמנינו ספר הגדול הלז והיא מעשה ידי אומן
מופלא והגאון הש"ך היה שואל תורה מפיו ואליו רמז בספרו הש"ך יו"ד כ"פ מחותני
האלוף מו"ה גרשון וכימים האלו היה אלוף ליהודה ואשר יקרא היום הגאון לפנים
אלוף יקרא דברי המדבר לכבוד התורה ולכבוד רבינו הגאון המחבר ולה"ה.

הצעיר יוסף שאול הלוי נאמחהן זאהן

האבר"ק לבוב והגליל אור ליום ה' כ"ד ניסן שנת בתר"א